

Justitiedepartementet

2012-02-22

EU-nämndens kansli
Riksdagen

Kopia: Justitieutskottets kansli
Kopia: Socialförsäkringsutskottets kansli
Kopia: Arbetsmarknadsutskottets kansli
Kopia: Konstitutionsutskottets kansli

Kommenterad dagordning för ministerrådsmötet för rättsliga och inrikes frågor samt räddningstjänsten (RIF-rådet) i Bryssel den 8 mars 2012

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

INRIKES FRÅGOR

Lagstiftningsöverläggningar¹

2. Godkännande av A-punktlistan

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

**3. Gemensamt europeiskt asylsystem
= Lägesrapport/Vissa frågor (Sr Billström)**

Syftet med behandlingen i rådet
Information, ev. med efterföljande diskussion.

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

¹ I enlighet med rådets arbetsordning delas dagordningen upp i två delar "Lagstiftningsöverläggningar" respektive "Överläggningar om icke lagstiftande verksamhet". Rådets sammanträden ska vara offentliga när det överlägger och röstar till ett utkast till lagstiftningsakt. Se vidare artiklarna 3, 5 och 7 Rådets arbetsordning (dok. 16525/09 JUR 495 POLGEN 206).

Tidigare dokument

- KOM(2008) 820 slutlig (Dublinförordningen), Faktapromemoria 2008/09:FPM73,
- KOM(2009) 447 slutlig (Inrättande av ett gemensamt vidarebosättningsprogram för EU), KOM(2009) 456 slutlig (Förslag till förändringar i Europeiska flyktingfonden, ERF III), Faktapromemoria 2009/10:FPM17,
- KOM (2009) 551 slutlig (Skyddsgrundsdirektivet), Faktapromemoria 2009/10:FPM49,
- KOM(2010)555 slutlig(Eurodacförordningen), Faktapromemoria 2010/11:FPM22 ,
- KOM (2011) 319 slutlig (Asylprocedurdirektivet), Faktapromemoria 2010/11:150,
- KOM(2011)320 slutlig (Mottagandedirektivet), Faktapromemoria 2010/11:151.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden och överläggning med Socialförsäkringsutskottet

Inför RIF-rådet den 13-14 december 2011.

Bakgrund

I Stockholmsprogrammet som antogs i december 2009 anges att ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för personer som har rätt till skydd ska införas senast 2012. Målen är bl.a. att uppnå ett mer likvärdigt skydd i hela EU och att säkerställa ökad solidaritet mellan EU:s medlemsstater. Den 24 juni 2011 bekräftades i Europeiska rådets slutsatser att det gemensamma europeiska asylsystemet ska vara inrättat under 2012.

De viktigaste rättsakterna som lagts som grund för ett framtida gemensamt asylsystem, och som antogs under åren fram till 2005, är:

- Asylprocedurdirektivet (2005/85/EG)
- Skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG)
- Dublinförordningen (2003/343/EG)
- Mottagandedirektivet (2003/9/EG)
- Eurodacförordningen (2000/2725/EG)

Det kvarstår fortfarande stora skillnader mellan EU:s medlemsstater vad gäller lagstiftningen på asylområdet och i tillämpningen av de redan befintliga gemensamma reglerna. Som ett led i den fortsatta harmoniseringen presenterade kommissionen under 2008-2009 förslag till ändringar i de nuvarande rättsakterna.

Svensk ståndpunkt

Sverige anser att det är viktigt att arbetet med att skapa ett gemensamt europeiskt asylsystem fortsätter. Regelverket måste utformas så att vi får ett asylsystem som är humant och som garanterar både rättssäkerheten för den enskilde och effektiviteten i handläggningen. Förändringar i

regelverket ska inte medföra ökad administration, onödigt långa handläggningstider eller omotiverat ökade utgifter. Samtidigt måste alla medlemsstater leva upp till sedan tidigare överenskommen EU-lagstiftning. Det är även angeläget att EU arbetar med att stärka det praktiska samarbetet, främst genom samarbetet inom stödkontoret för asylfrågor, för att förbättra tillämpningen av lagstiftningen och tydliggöra innehållet i den. Det är också viktigt att ett gemensamt vidarebosättningsprogram för EU inrättas. Fokus för solidaritet inom EU på asylområdet ska vara på praktiskt samarbete och kapacitetsbyggande insatser. Åtgärder som främst är nationella åtaganden ska i första hand genomföras och finansieras nationellt. Samtidigt är gemensam finansiering motiverad i vissa fall för att vidareutveckla och genomföra gemensamma prioriteringar, men det måste ske genom omprioritering inom givna budgetramar och inom existerande regelverk/åtgärder.

Se vidare i bifogad promemoria.

4. Övriga frågor **= Information från ordförandeskapet om de aktuella lagstiftningsförslagen**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om de aktuella lagstiftningsförslagen.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Icke lagstiftande verksamhet

5. Godkännande av A-punktlisten

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

**6. (ev.) Utkast till rådets beslut om den fullständiga tillämpningen av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Bulgarien och Rumänien (Sr Ask)
= Antagande (Sr Ask)**

Avsikten med behandlingen i rådet

(ev.) Antagande av rådets beslut om Bulgarien och Rumäniens anslutning till Schengensamarbetet.

Bakgrund

I och med Amsterdamfördraget (1997/1999) inkorporerades Schengenregelverket i EU-rätten och blev således en del av den gemensamma EU-acquin. Alla länder som därefter ansluts till EU förväntas även ansluta sig till Schengensamarbetet. Schengenregelverket är bindande för medlemsstaterna från dagen då de ansluts till EU. En del av reglerna – i synnerhet de som innebär att gränskontrollen vid inre gräns tas bort – ska emellertid tillämpas först från en tidpunkt som ska fastställas av rådet i ett särskilt beslut.

Rådet antog i juni 2011 rådsslutsatser som konstaterade att Bulgarien och Rumänien formellt avslutat utvärderingsprocessen och visat sig redo att tillämpa Schengenregelverket på ett korrekt sätt. Därmed finns förutsättningar att genom ett *rådsbeslut* formellt ange från vilket datum Schengenregelverket ska tillämpas i sin helhet i landet.

Ett motstånd mot anslutning från en grupp medlemsstater stoppade emellertid upp processen. Länderna motiverar sitt motstånd med att Bulgarien och Rumänien uppvisar för stora brister när det gäller att effektivt bekämpa korruption och organiserad brottslighet samt bristande reformarbete inom rättsväsendet. Dessa brister har uppdragats genom granskningen i den Samarbets- och verifikationsmekanism (CVM) som under kommissionens ledning stöttat de två länderna sedan deras EU-inträde.

Det dåvarande polska ordförandeskapet i EU presenterade inför rådet i september 2011 ett kompromissförslag, i vilket föreslås en stegvis anslutning av länderna till Schengen. I ett första steg öppnas gränserna för luftgräns och sjögräns medan datum för när gränskontrollen vid landgränserna ska upphöra ska beslutas vid en senare angivet tidpunkt. Två medlemsländer kunde inte acceptera kompromissförslaget.

Det är fortsatt osäkert hur länge Bulgariens och Rumäniens anslutning till Schengensamarbetet kommer blockeras. Frågan tas därför upp som eventuell beslutspunkt på rådet den 8 mars. Eventuellt kommer även Europeiska rådet den 1-2 mars adressera frågan.

Svensk ståndpunkt

Ländernas förmåga att tillämpa Schengenregelverket har utvärderats och man har gjort bedömningen att de uppfyller de formella kraven.

Regeringen anser inte att förhållanden utanför själva

Schengenutvärderingen bör beaktas, eftersom det skulle innebära att Rumänien och Bulgarien särbehandlades i förhållande till andra EU-stater.

Sverige stödjer därför en anslutning av Bulgarien och Rumänien till Schengenområdet så snart som möjligt. Eftersom ordförandeskapets kompromissförslag om en gradvis anslutning bedöms kunna föra frågan framåt kan Sverige även stödja denna.

Sverige ser allvarligt på de problem som länderna har med korruption och organiserad brottslighet. De problemen bör åtgärdas. Stöd och utvärdering i dessa delar bör emellertid ske inom ramen för samarbets- och verifikationsmekanismen (CVM).

Se vidare i bifogad promemoria.

**7. Gemensam ram för verklig och konkret solidaritet med medlemsstater som är utsatta för särskilda påfrestningar på grund av blandade migrationsströmmar
= Utkast till rådets slutsatser (Sr Billström)**

Syftet med behandlingen i rådet

Antagande av rådsslutsatser.

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument

KOM(2011) 835 slutlig (Meddelande om ökad solidaritet inom EU på asylområdet)

Bakgrund

Av Stockholmsprogrammet framgår att solidariteten mellan medlemsstaterna ska förbättras på asylområdet och som ett led i det arbetet presenterade kommissionen den 2 december 2011 ett meddelande om solidaritet inom EU. Frågan diskuterades på informella RIF den 26-27 januari 2012. Det danska ordförandeskapet har som ett resultat av diskussionerna föreslagit rådsslutsatser för verklig solidaritet med medlemsstater som är utsatta för särskilda påfrestningar på grund av blandade migrationsströmmar.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar en bred ansats till att lösa frågan om solidaritet och tycker att det är viktigt att ha en balanserad diskussion inom de nuvarande rättsliga och politiska ramarna. Ett gemensamt ramverk i form av rådsslutsatser kan vara ett bra verktyg för att komma fram till vilka olika solidaritetsåtgärder som kan bli aktuella och förutsättningarna för hur sådana åtgärder ska aktiveras i olika situationer. Det är viktigt att arbetet med det gemensamma europeiska asylsystemet fortsätter och ett gemensamt ramverk för de olika åtgärder som finns tillgängliga för solidaritet inom EU kan vara en viktig del i arbetet att komma vidare i förhandlingarna om Dublinförordningen. Generellt anser Sverige att fokus ska vara på praktiskt samarbete och kapacitetsbyggande insatser när det gäller solidaritet inom EU på asylområdet. Att medlemsstater lever upp till EU-lagstiftningen och internationell rätt för att undvika effekter på andra medlemsstater är grundläggande. Åtgärder som främst är nationella åtaganden ska i första hand genomföras och finansieras nationellt. Samtidigt är gemensam finansiering motiverad i vissa fall för att vidareutveckla och genomföra gemensamma prioriteringar, men det måste ske genom omprioritering inom givna budgetramar och inom existerande regelverk/åtgärder.

Se vidare i bifogad promemoria.

8. Greklands nationella handlingsplan för asylreform och migrationshantering

= Allmän riktlinje från kommission, Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) och Frontex (Sr Billström)

Syftet med behandlingen i rådet:

Lägesrapport.

Dokument:

Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare behandlad i EU-nämnden och riksdagsutskott:

Inför RIF-rådet den 27-28 oktober 2011.

Bakgrund

I april 2011 undertecknades den operativa planen för det europeiska asylstödkontorets (EASO) stödinsatser i Grekland. Sverige har bidragit med experter från Migrationsverket som fokuserat på arbetet med det grekiska asylsystemet. Ett flertal insatsteam med experter från medlemsstaterna har skickats ut. Den operativa planens insatser sträcker sig ett år framåt, d.v.s. till början av april 2013.

Hittills har man kunnat konstatera att ärendebalansen minskat och att teamen varit till stor hjälp vad gäller att hitta system för att hantera dessa balanser.

Den 20 Juli 2011 tillsatte Kommissionens ordförande Barroso en generell stödarbetsgrupp ”Task Force för Grekland” (TFG) i syfte att samordna det tekniska bistånd som landet behöver för att kunna genomföra det anpassningsprogram som föreskrivits av EU och IMF. Arbetsgruppens mandat består i att effektivisera användandet av strukturfondsmedel och att assistera i de strukturreformer som ska genomföras i Grekland.

Den 14 februari deltog Kommissionen, Frontex, EASO, IOM, UNCHR i en mission till Euros-regionen för att träffa Greklands regering och andra intressenter. Åtterrapporering kommer att ske vid detta RIF-råd.

9. Förvaltningen av Schengensamarbetet – Situationen i Schengenområdet

= Utkast till rådets slutsatser om fastställande av ett förfarande för att stärka det politiska styret i Schengensamarbetet (Sr Ask)

Dokument

Har ännu ej presenterats

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Inför rådets möte den 13-14 december 2011 informerades EU-nämnden att frågan skulle diskuteras vid ministrarnas lunch.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Avsikten med behandlingen i rådet

Rådet ska anta slutsatser som dels anger vilken inriktning kommissionens rapporter bör ha, dels anger generella ramar och målsättningar för den efterföljande politiska diskussionen.

Bakgrund

Som en reaktion på ett antal Schengenrelaterade incidenter under framför allt våren 2011 uttalade sig både RIF-rådet och Europeiska rådet i juni 2011 om frågan. Bl.a. annat uppmanades kommissionen att presentera lagförslag om en förstärkt Schengenuvärderingsmekanism. Både RIF-rådet och Europeiska rådet förordade även att den politiska styrningen av Schengenrelaterade frågor borde förstärkas.

En första konkret diskussion på temat förstärkt politisk styrning av Schengen fördes vid ministrarnas lunch vid rådet för rättsliga och inrikes frågor i december 2011. Enighet nåddes om att man bör inrätta en

procedur för en återkommande politisk och strategisk diskussion i gemensamma kommittén på ministernivå rörande de mest aktuella Schengenfrågorna. Man föreslog att kommissionen var sjätte månad ska presentera en rapport som ska ligga till grund för denna politiska diskussion. Det inkommande ordförandeskapet (DK) uppmanades att närmare precisera de praktiska formerna för denna förstärkta politiska styrning.

Inför kommande rådsmöte avser således ordförandeskapet föreslå rådsslutsatser som dels anger vilken inriktning kommissionens rapporter bör ha, dels anger generella ramar och målsättningar för den efterföljande politiska diskussionen.

Svensk ståndpunkt

Sverige är positiv till den övergripande idén, dvs. att förstärka det politiska engagemanget i Schengenfrågor. Förutsättningarna att i tid möta och förekomma problem i Schengenområdet stärks om problemen kan uppmärksammas och diskuteras på politisk nivå i ett tidigt skede.

Sverige bör därför stödja slutsatserna förutsatt att deras slutliga utformning bedöms vara ägnade att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna och därigenom säkerställa genomförandet av fri rörligheten i Schengenområdet.

10. Övriga frågor

Det har ännu inte presenterats några övriga frågor.

Gemensamma kommittén på ministernivå

1. Olaglig invandring

= Allmän riktlinje från kommission och Frontex (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport.

Bakgrund

Diskussionen kring EU:s svar på det ökade migrationstrycket och hur man bör motverka olaglig invandring har följt efter händelserna i Nordafrika under det senaste året. Fokus har i första hand legat på inströmningen av personer via den grekisk-turkiska landgränsen och södra Medelhavet.

2. Förvaltningen av Schengensamarbetet – Situationen i Schengenområdet

= Utkast till rådets slutsatser om fastställande av ett förfarande för att stärka det politiska styret i Schengensamarbetet

= Politisk debatt (Sr Ask)

Se punkt 9 under inrikes frågor, icke lagstiftande verksamhet.

3. (ev.) Utkast till rådets beslut om den fullständiga tillämpningen av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Bulgarien och Rumänien (Sr Ask)

Se punkt 6 under inrikes frågor, icke lagstiftande verksamhet.

4. SIS II

= Lägesrapport (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om den senaste utvecklingen i SIS II-projektet.

Dokument: det har inte aviserats något dokument till rådsmötet.

Tidigare behandlad i EU-nämnden: Inför varje rådsmöte (rättsliga och inrikes frågor), senast den 13-14 december 2011

Bakgrund

SIS II är avsett att bli andra generationen av Schengenländernas gemensamma efterlysnings- och spaningsregister. Tidpunkten för driftsättning av systemet är satt till senast mars 2013.

Vid rådets möte i oktober 2010 antogs rådsslutsatser relaterade till utvecklingen av SIS II. I slutsatserna uppmanades kommissionen bl.a. att hålla ministerrådet och Europaparlamentet underrättade om den vidare utvecklingen av projektet. Kommissionen kommer därför ge en uppdaterad redovisning av läget i projektet. Inga beslut eller nya slutsatser av rådet är aktuella.

5. EU-konferens om innovativ gränsförvaltning, Köpenhamn den 2–3 februari 2012

= Föredragning av ordförandeskapet (Sr Ask)

Dokument

Dokument saknas.

Avsikten med behandlingen i rådet

Presentation av ordförandeskapets slutsatser från konferensen.

Tidigare dokument

KOM(2011) 680 slutlig Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet Smart gränsförvaltning – valmöjligheter och framtida handlingsalternativ

Faktapromemoria 2011/12:FPM38 Smarta gränser

KOM (2008) 69 slutlig Förberedelse inför nästa steg i den Europeiska unionens gränsförvaltning

Faktapromemoria 2007/08:FPM89 Kommissionens gränskontrollpaket

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 21 oktober 2011

Bakgrund

Kommissionen presenterade redan 2008 ett meddelande om nästa steg i Europeiska unionens gränsförvaltning och föreslog nya verktyg för gränskontrollen, bl.a. förenklad gränspassage för betrodda resenärer (RTP²) och ett in- och utreseregister för tredjelandsmedborgare oavsett viseringskrav eller ej (EES³). Förslaget innehöll också tankar kring automatiserad gränspassage för EU-medborgare och ett elektroniskt resetillståndssystem (ESTA). Syftet skulle vara att öka säkerheten samt att underlätta betrodda resenärers gränspassage.

I rådsslutsatser från 2008 bekräftade rådet behovet av att bättre utnyttja ny teknik för att underlätta gränskontrollen. Dessa frågor nämns också i Stockholmsprogrammet från 2009. Europeiska rådet antog den 24 juni 2011 slutsatser om att arbetet med smarta gränser (Smart Borders) snabbt bör gå vidare för att säkerställa att ny teknik utnyttjas för att möta de utmaningar som gränskontrollen innebär.

Ordförandeskapet arrangerade tillsammans med Nederländerna den 2-3 februari 2012 en konferens i Köpenhamn om förnyad gränsförvaltning. Från Sverige deltog Justitiedepartementet och Rikspolisstyrelsen. Vid konferensen talade bland annat kommissionär Cecilia Malmström och representanter från Europaparlamentet, Europeiska byrån för förvaltningen av yttre gränser (Frontex), Förenade Arabemiraten, Australien, The Air Transport Association (IATA) och USA. Konferensdeltagarna fick möjlighet att diskutera olika aspekter av RTP och EES i mindre arbetsgrupper. Exempelvis diskuterades teknik,

² Registered Traveller Program.

³ Entry Exit System.

kostnader, dataskydd och olika medlemsstaters erfarenheter från sina egna nationella motsvarande system.
Kommissionen har aviserat att de avser presentera förslag till rättsakter om RTP och EES under 2012.

Svensk ståndpunkt

Medlemsstaterna förväntas inte redogöra för sina ståndpunkter i rådet.

Som Sverige framförde redan vid det informella RIF-rådet den 18-19 juli 2011, måste nyttan av eventuella förslag noga vägas mot kostnaden och behovet av att skydda den personliga integriteten.

6. Övriga frågor

Det har ännu inte presenterats några övriga frågor.

* * *